VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Kuntien pakkoliitokset

Kuntien itsehallinto on ollut varjeltu asia, koska paikallisen itsehallinnon järjestelmä on luotu Venäjän vallan aikana. Silloin ei ollut varmaa, itsenäistyykö Suomi koskaan kansanvaltaiseksi valtioksi. Siksi toiveet pantiin kuntiin, joiden kautta elämä voitiin järjestää suhteellisen vapaaksi.

Tätä tarkoittaa perustuslain suoja kunnalliselle itsehallinnolle.

Itse asia on kovin paljon vanhempi. Sitä ei tuonut Suomeen ristiretkiajan ruotsalainen valtio, sillä esimerkiksi nykyisen Tampereen Tohlopin harjuntörmällä käytiin 1100-luvulla käräjiä, joissa lakia luettiin puilla pingotetuista nahkarullista.

Jo käräjä-sanakin tulee verbistä keräytyä yhteen (päättämään yhteisistä asioista) eli vanhin muoto on ”keräjä”. Sana ”kunta” tarkoittaa vanhimmassa merkityksessä metsästys- tai kalastusyhteisöä, jossa jokainen osallistuva jäsen on samanarvoinen.

Kun ministeri **Henna Virkkunen** (kok.) ajaa härkäpäisesti kuntalakiin niin sanottua pakkoliitospykälää, hän ei tiedä mitä tekee. Hän yrittää temppuilla perustuslain kanssa ja purkaa yhden tasavallan kulmakivistä. Hän osoittaa, ettei anna arvoa eikä ymmärrä kunnallisen itsehallinnon ideaa. Hän toimii kuin olisi vieraan vallan edustaja.

Erikoista on, että sen puolueen edustaja, jonka poliittisessa sanastossa vapaus-sanaa on melkeinpä liioiteltu, on nyt tuomassa hallintoon pakkokeinojen periaatteen. Ja kansanedustajat menevät lojaalisti perässä kuin silakkaparvi.

Pakolla tai sillä uhkaamisella ei koskaan saa aikaan mitään hyvää. Se on vallan väärinkäyttöä, josta seuraa katkeruutta, vastarintaa, toisten oikeuksien polkemista, kymmeniä vuosia kestäviä riitoja. Ministeri ei osoita luottavansa kunnallispäättäjiin, heidän kykyynsä arvioida kuntansa parasta, neuvotella ja sopia.

Kuntataloudessa on paineita, mutta niitä ei ratkota luomalla maakuntakaupunkien ympärille suurkuntia, joihin kuuluisi yli puolet maakunnan väestöstä. Tällainen kunta halvautuu ja hädissään leikkaa palvelut pois jättikunnan reuna-alueilta, jolloin ainakaan ei toteudu palvelujen tasavertainen saatavuus. Puhumattakaan siitä, miten rökitetty maaseutualue reagoi. Se passivoituu ja luo omat korpilait.

Jos Henna Virkkusen Suomi toteutuu, ei terveiset Kuttura-sta ole kaukana.

Seuraavista eduskuntavaaleista on tulossa kansanäänestys pakkoliitospykälää ja suurkuntahanketta vastaan.

Entäs sitten tämä pakkoliitospykälän niin sanottu alueellinen kansanäänestys? En tiedä kuka ministereistä mainitun on keksinyt, mutta idea on sama kuin Suomi ja Neuvostoliitto olisivat vuonna 1939 järjestäneet kansanäänestyksen siitä, liitetäänkö Suomi Neuvostoliittoon vai ei?

Esimerkiksi täällä Tampereen seudulla väkimäärät ovat sellaiset, että äänestyksen tulos olisi etukäteen selvä. Kehyskuntien väkiluku on yhteensä 120 000 henkeä ja Tampereen väkiluku 220 000 henkeä.

Esityksen mukaan hallituksella olisi toimivaltuus ajaa pakkoliitosta, jos neljä viidestä pakkoliitoskriteeristä täyttyisi. Näitä ovat työssäkäynti, yhteen kasvanut taajamarakenne, työpaikkaomavaraisuus, taloudellinen eriytyminen sekä yhteiset asuntomarkkinat.

Totta kai maakuntien keskusseuduilla on yhteiset työmarkkinat ja asuntomarkkinatkin, mutta ei siitä seuraa tarvetta yhden suurkunnan perustamiseen.

Jos joku johtopäätös pitäisi tehdä, koskisi se maakuntien liittojen roolin vahvistamista. Tästä tullaan taas siihen, että koko kuntamylläkän perusvirhe on siinä, että Suomesta puuttuu maakuntatason itsehallinto.

JUHA KUISMA on kylien liiketoiminta-asiamies.

KANSAN SUUSTA

Siellä koti missä vaimo

”Missä kotisi on, Djoha? Siellä, missä vaimoni.”

Sananparret puhuvat paljon vaimosta tai emännästä. Hyvä vaimo on kodin kunnia, miehensä kruunu ja Jumalan lahja.

Vanhan kansan sananparsissa kokonaiseen kotiin kuuluu sekä isäntä että emäntä. Koti ilman emäntää on peräsimetön laiva, sanotaan Ruotsissa. Romanialaiselle se on kuin kieletön viulu, portugalilaiselle ruumis vailla sydäntä.

Naisen näkökulmasta asiaa katsellaan harvemmin. Ehkä siksi, että vanhan kansan mielestä ”vaimo otetaan, mies saadaan”.

”Talo ilman aitan polulla astelevata emäntää on niin kuin pilvinen päivä, ja sen perheenpöydän päässä asuu ikävyys kuin riutuva syksyilta. Mutta hyvä emäntä on talon kirkas aurinko, joka valaisee ja lämmittää”, hehkuttaa Seitsemän veljeksen Aapo.

Naisvaltaa on pidetty turmiollisena. Kunnon talossa ei suvaittu kanan – eli emännän – laulua eikä piian naurua. Toisaalta on sanottu, että talon nurkista kolme nojaa emäntään, neljäs isäntään.

Vaan entä jos tekee huonot naimakaupat? Avioliittohan ei ollut mikä tahansa sopimus, sillä sen purkaminen ei noin vain käynyt laatuun.

Kiinalaisen sanonnan mukaan huolimaton maanviljely tuo ohimenevän köyhyyden, mutta erehdys avioliitossa pilaa koko elämän.

Japanilainen toteaa lakonisemmin: paha vaimo – kuusikymmentä katovuotta.

TOPI LINJAMA

JAANA KANKAANPÄÄ

Bablo osallistui viime vuonna Tangomarkkinoille, hän oli kautta aikojen ensimmäinen käheä-ääninen tangofinalisti. ”Tangon laulaminen on muuttanut lauluani tunteellisemmaksi”, Bablo kertoo.

BABLO

Käheä-ääninen tunnelmoija

Bablo, oikealta nimeltään Marko Junnilainen, tunnetaan käheästä äänestään.
Aloitti keikkailun vuonna 1986, keikkaillut ammatikseen vuodesta 1990.
Tehnyt kahdeksan levyä, joista Taivas sinivalkoinen (2001) on myynyt kultaa.
Uusi levy Vieraalla maalla ilmestyy helmi–maaliskuussa.
Kilpaili Tangomarkkinoilla vuonna 2013 ja sijoittui viidenneksi.

Bablo yhdistää sujuvasti tallityöt ja laulamisen. Hevoset ovat hyvä vastapaino keikkamuusikon työlle.

Jussu-ruunalla riittää menohaluja, kun se pääsee ravaamaan. Bablo nauttii ohjaksissa olosta.

»Hevonen käyttäytyy kuin ihminen, mutta rakkaudenosoitukset ovat vain hieman voimallisempia.«

BABLO

Rokkaava ravimies uskaltaa herkistellä

Muusikko Bablosta tuli raveista innostunut hevosmies vahingossa. Nykyään hän käyttää arkipäivät hevosten hoitoon ja viikonloput keikailuun.

YPÄJÄ (MT)
Vielä kuutisen vuotta sitten muusikko **Bablo** olisi nauranut ajatukselle, että hänellä on joskus hevosia. Ajatukset kuitenkin muuttuivat, sillä nyt miehellä on vuokratallissaan ponin lisäksi kolme ravihevosta, joiden pääosakas hän on.

Siitä, että pienenä hevosia pelänneestä pojasta on kasvanut täysiverinen hevosmies, on kiittäminen miehen entistä avovaimoa, ravivalmentaja **Niina Sankaria**.

Hänen kanssaan Bablo pääsi ajamaan ravihevosta ensimmäistä kertaa elämässään, ja sillä tiellä ollaan edelleen.

Vaikka hevosista on tullut oleellinen osa Bablon elämää, eivät ne ole syrjäyttäneet laulamista.

”Ääneni on elättänyt minut 28 vuotta, ja sen se tekee edelleenkin. Oikeastaan se mahdollistaa hevosharrastuksen. Mikä laulaen tulee, se hirnuen menee”, käheästä äänestään tunnettu laulaja kertoo.

Bablon viikoissa on selvä työnjako: arkipäivät ollaan hevosten kanssa, viikonloput keikkaillaan.

Koska ravihevosia pitää myös harjoituttaa, on arki täynnä työtä. Toisaalta hevoset ovat loistava vastapaino keikkamuusikon työlle.

”Ilman tallityttöäni **Minkaa** tästä ei tulisi mitään. Hän hoitaa hevoset kokonaan, kun olen keikalla”, Bablo kiittelee.

Iltahalaukset hevosille

Bablo oli ajanut hevosta yksin yhdeksän kertaa, kun ilmoittautui kilpa-ajokurssille. Nyt ravistartteja on takana jo yli kolmekymmentä. Toistaiseksi Totosijoja ei ole tullut, mutta neljänsiä sijoja sitäkin enemmän.

Vaikka menestys antaa vielä odottaa itseään, on Bablolla unelma hevosiin ja raveihin liittyen:

”Jos joku hevosistani juoksisi minulle harrikan tai talon, se olisi hienoa.”

Mies kertoo käsittelevänsä hevosiaan hieman eri tavoin kuin ammattiravivalmentajat, sillä hän antaa niille enemmän ihmiskontakteja.

”On hyvä, että on jatkuva kontakti eläimiin, koska silloin huomaan, jos jotakin on pielessä. Käyn esimerkiksi aina iltaisin halaamassa jokaista hevosta. Tiedän, että hevonenkin tykkää siitä, sillä se käyttäytyy kuin ihminen, mutta rakkaudenosoitukset ovat vain hieman voimallisempia.”

Läheisyydellä mies haluaa luoda luottamusta hevosiinsa, sillä hänen mielestään on tärkeää, että eläin tietää, että voi luottaa omistajaansa joka tilanteessa.

Ohjelmisto yleisön mukaan

Bablon mielestä ravihevoset ja musiikki ovat molemmat rock.

”Ihan sama adrenaliini virtaa radalla kuin lavallakin”, mies selittää.

Ilman adrenaliinia esiintymisistä ei välttämättä tulisikaan mitään, sillä se antaa esiintymiselle suunnan ja fiiliksen.

Bablon tapoihin kuuluu, ettei hän koskaan suunnittele ohjelmistoaan ennen keikkaa, vaan tekee valinnat vasta lavalla, kun on nähnyt yleisönsä ja aistinut tunnelman.

Joskus lavalle nousevat vain mies ja kitara, joskus niiden lisäksi käytetään taustanauhoja.

Yksi asia on kuitenkin varma: jokainen esiintyminen alkaa Niin kuin aina ennenkin -kappaleella.

”Kappale muistuttaa minua siitä, miksi olen täällä. Alun perin se oli jäähyväiskirje läheisilleni, koska minusta tuntui, etten enää jaksa. Pienin muokkauksin siitä syntyi laulu.”

Muutenkin Bablon kappaleet kertovat miehen omasta elämästä.

Hän pyrkii kertomaan sanomansa mahdollisimman yksinkertaisesti ilman kliseitä. Lisäksi hän tavoittelee lauluilleen onnellista loppua tai ainakin lupausta siitä.

”Biisi on erityisen onnistunut, jos vielä useankin kuuntelukerran jälkeen siitä löytää uusia puolia”, Bablo pohtii.

Tunteet nousevat pintaan

Bablo tunnustaa olevansa tunteellinen mies. Välillä kyyneleet ovat tulleet silmiin levytysstudiolla kesken laulamisen, välillä hevosten kanssa tallilla.

”Olen vähän semmoinen herkkis, ja tunteenpurkauksia saattaa tulla yllättäen. Nuorempana muuri ympärilläni oli paljon vahvempi, mutta tavallaan on hyvä, että enää ei ole”, mies kertoo.

Vaikka tunteellisuus on yleensä hyvä asia, keikoilla se ei välttämättä sitä ole.

”Pitää valita kappaleet niin, että kyyneleet naamioituvat hieksi”, Bablo nauraa.

Pääsääntöisesti Bablon kappaleet ovat hänen omaa käsialaansa, mutta jos teksti ei meinaa muotoutua, hän pyytää apua.

Näin kävi esimerkiksi Vieraalla maalla -kappaleen kanssa, kun miehestä tuntui, että hän ei osannut pukea ajatuksiaan sanoiksi. Silloin hän pyysi apua hyvältä ystävältään muusikko **Esa Elorannalta**.

”Kirjoitin ajatuksistani pienoisnovellin, jonka annoin Esalle. Muutaman päivän päästä hän soitti ja kertoi, että sanat ovat valmiit.”

Kun Bablo luki ystävänsä tekemät sanat, kyyneleet nousivat silmiin; ystävä oli pukenut sanoiksi sen, mitä hän oli ajatellut.

ANNIINA KESO